

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

PL. ÚS 117/07-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí pléna 5. septembra 2007 predbežne prerokoval sťažnosť M. P., B., zastúpeného advokátkou JUDr. J. F., K., vo veci namietanej neústavnosti a nezákonnosti volieb do orgánov samosprávy obce B. konaných 2. decembra 2006 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. P. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. decembra 2006 doručená sťažnosť (doplnená 13. decembra 2006) M. P., B. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou JUDr. J. F., K., vo veci namietanej neústavnosti a nezákonnosti volieb do orgánov samosprávy obce B. (ďalej len „obec“) konaných 2. decembra 2006.

Sťažovateľ videl nezákonnosť volieb v tom, že:

«1. Politické strany, ktoré sa volieb do Obecného zastupiteľstva obce B. zúčastnili, delegovali do miestnej volebnej komisie jedného člena a jedného náhradníka. Okrem toho

vtedajší starosta obce B., ktorý bol zároveň kandidátom pre voľbu starostu obce B. K. P., vo voľbách 02. 12. 2006 menoval do tejto miestnej volebnej komisie členov: Mgr. A. I. a Ing. M. N. Ďalší členovia komisie boli nominovaní politickými stranami: J. S. - SDKÚ-DS, J. S. - koalícia SNS a HZDS, E. B. - SMER. Za predsedníčku volebnej komisie bola zvolená Mgr. A. I. - nezávislá a za podpredsedu volebnej komisie Ing. M. N. - nezávislý. Boli to formálne síce nezávislí členovia, ale ich menovanie starostom obce B. a kandidátom pre voľbu starostu tejto obce spochybnilo objektivnosť v rozhodovaní uvedenej miestnej volebnej komisie v prospech menovaného kandidáta pre voľbu starostu obce B. K. P. a znevýhodnilo sťažovateľa M. P.

2. V dňoch 28. a 29. 11. 2006 v zasadačke „papierák“, v budove, ktorá je majetkom obce B. bola zadarmo kandidátmi na poslancov za SDKÚ-DS občanom rozdávaná kniha B. 1 - Dejiny obce do roku 1918. Na úvodnej strane tejto knihy je umiestnený príhovor aj s fotografiou vtedajšieho starostu obce B. K. P., ktorý bol zároveň kandidátom pre voľbu starostu obce B. vo voľbách 02. 12. 2006 a ktorý bol po skončení volebného aktu Miestnou volebnou komisiou obce B. vyhlásený za zvoleného starostu obce B. Kniha bola financovaná z peňazí obce B. Náklad 2 000 kusov.

3. V dňoch 30. 11. a 1. 12. 2006 ešte v ranných hodinách, počas volebného moratória boli predávané v novinovom stánku ako aj v miestnych potravinách B. noviny číslo 5 - november 2006. V daných novinách bola predstavená aj kandidátka pre voľbu starostu obce B. K. P. vo voľbách 02. 12. 2006 a dehonestujúca voľná strana, ako priestor na predstavenie kandidáta na starostu obce B. a kandidátov na poslancov do Obecného zastupiteľstva obce B. za stranu Smer-SD, za ktorú kandidoval aj sťažovateľ M. P.

4. Obecný Internet v čase volebného moratória predstavoval kandidátov na poslancov do Obecného zastupiteľstva obce B. ako aj kandidáta na starostu obce B. K. P.

5. Dňa 24. 11. 2006 sťažovateľ M. P. stiahol svoju kandidatúru na poslanca do Obecného zastupiteľstva obce B. Počas výkonu volieb vo volebnej miestnosti J. S., člen komisie nominovaný za SDKÚ-DS, opakovane zvýrazňoval odstúpenie sťažovateľa M. P. z kandidatúry na poslanca, čím časť voličov priviedol do omylu pri jeho voľbe na starostu obce B. Podobne konala aj predsedníčka volebnej komisie Mgr. A. I.

6. Počas volieb dňa 2. 12. 2006 Obecný úrad v zastúpení štatutárom obce K. P.

a predsedom kultúrnej komisie pánom Z. (ktorý kandidoval za SDKÚ-DS a bol zvolený za poslanca) organizovali Vianočné trhy s príchodom Mikuláša. Mám za to, že bolo hrubo porušené volebné moratórium.»

Sťažovateľ v doplnení sťažnosti z 12. decembra 2006 uviedol:

„Kandidoval som v komunálnych voľbách ako kandidát strany Smer-sociálna demokracia jednak na post starostu obce B. a jednak na post poslanca obecného zastupiteľstva, avšak kandidatúry na post poslanca obecného zastupiteľstva som sa písomne vzdal 24. 11. 2006. Vo voľbách starostu som získal 280 hlasov. Vo voľbách starostu zvíťazil kandidát SDKÚ-DS K. P., ktorý získal 442 hlasov. Zo zápisnice volebnej komisie vyplýva, že počet voličov, ktorým boli vydané obálky a počet odovzdaných obálok činia 751 a počet platných hlasovacích lístkov odovzdaných pre voľby starostu obce je 722. Z vyššie uvedeného je zrejmé, že 29 hlasov bolo neplatných. Tieto hlasy boli neplatné preto, že na hlasovacích lístkoch pre voľby starostu nebol zakrúžkovaný žiaden kandidát. K tejto situácii došlo podľa mojich informácií od členky volebnej komisie E. B. tak, že člen volebnej komisie J. S. - delegovaný politickou stranou SDKÚ-DS voličom vyhlasoval, že kandidát M. P. sa kandidatúry vzdal. Tieto vyjadrenia pána S. zmiatli voličov, ktorí pôvodne chceli voliť mňa, avšak keď sa dozvedeli, že som svoju kandidatúru (bez bližšej špecifikácie, o ktorú kandidatúru ide) odvolal, vhodili do urny nezakrúžkovaný volebný lístok.

Pokiaľ ide o moju námietku založenú na skutočnostiach svedčiacich o porušení volebného moratória, v prílohe predkladám čestné prehlásenia obyvateľov obce B., z ktorých vyplýva, že v dňoch 30. 11. 2006 a 1. 12. 2006 boli v obci B. predávané B. noviny, ročník XI., číslo 5 - november 2006, ktoré okrem iného obsahovali volebnú kampaň kandidáta na starostu K. P. Vydavateľom týchto novín je Obecný úrad B. Tieto noviny boli tiež vhadzované do schránok obyvateľov obce v dňoch 30. 11. 2006 a 01. 12. 2006. Zároveň v prílohe predkladám prehlásenie E. K., živnostníčky podnikajúcej pod názvom Z., ktorá vlastní v obci B. poštový novinový stánok. Z jej prehlásenia vyplýva, že dňa 30. 11. 2006 prevzala na predaj 50 kusov B. novín, ročník XI., číslo 5 - november 2006 od pracovníka obecného úradu a v tenže deň predala 44 kusov týchto novín.

Rovnako na internetovej stránke obce B. - www.obec-B.sk bolo možné oboznámiť sa s volebnou kampaňou kandidáta na starostu obce B. K. P. aj v dňoch 30. 11. 2006 a 01. 12.

2006.“

Sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd vyhlásil voľby starostu obce za neplatné.

II.

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) preskúmal, či spĺňa všeobecné a osobitné náležitosti návrhu podľa § 20, § 59 a § 60 citovaného zákona a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 citovaného zákona vrátane zjavnej neopodstatnenosti.

Podľa stabilnej judikatúry ústavného súdu o zjavnej neopodstatnenosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov.

Za zjavne neopodstatnený návrh je preto možné považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02).

Sťažovateľ uviedol, že vo voľbách konaných 2. decembra 2006 bol kandidátom na starostu v obci. Z počtu platných hlasovacích lístkov odovzdaných pre voľby starostu obce (722) získal 280 hlasov, čo predstavuje 38 %, má teda procesnú legitimitáciu na podanie sťažnosti podľa § 59 zákona o ústavnom súde. Zvolený starosta K. P. získal 442 hlasov.

Sťažovateľ namietal nezákonnosť volieb starostu, najmä porušenie § 30 zákona Slovenskej národnej rady č. 346/1990 Zb. o voľbách do orgánov samosprávy obcí v znení

neskorších predpisov (ďalej len „zákon o voľbách do samosprávy obcí“), ktorý upravuje volebnú kampaň.

Ústavný súd rozhoduje o ústavnosti a zákonnosti volieb do orgánov územnej samosprávy v zmysle čl. 129 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), pričom ochraňuje základné práva a slobody zaručené čl. 30 ústavy.

Sťažovateľ namieta porušenie svojho pasívneho volebného práva - byť zvoleným za starostu obce.

Ústavný súd vo svojej stabilnej judikatúre už uviedol, že podstatou zákonnosti volieb do orgánov samosprávy obcí je uskutočnenie volieb v súlade so zákonmi, ktoré sa týkajú volieb do orgánov samosprávy obcí (PL. ÚS 34/99), pričom zistená nezákonnosť volieb do orgánov samosprávy obcí musí byť v príčinnej súvislosti s takým následkom porušenia práv, ktoré je v konečnom dôsledku porušením ústavného volebného práva a jeho princípov (PL. ÚS 21/94).

Všetky zákony, ktoré upravujú politické práva a slobody (teda aj volebné právo), musia umožňovať a ochraňovať slobodnú súťaž politických síl v demokratickej spoločnosti.

Voľby predstavujú pravidelné obmieňanie volených orgánov, sú základným predpokladom fungovania demokratického štátu.

Ústavný súd v rozhodnutí sp. zn. PL. ÚS 18/99 uviedol, že voľby sú prostriedkom pravidelného obnovovania verejnej moci občanmi. Hrubé, závažné alebo viacnásobné porušenie práv občanov priznaných ústavou alebo zákonom zakladá právomoc ústavného súdu zrušiť napadnutý výsledok volieb alebo vyhlásiť voľby za neplatné, pretože namietnuté porušenia práva mohli ovplyvniť priebeh a výsledok volieb.

Sťažovateľ namietal porušenie zákona o voľbách do samosprávy obcí, a to najmä ustanovení o volebnom moratóriu.

V prvej časti sťažnosti však namieta zloženie volebnej komisie, a to najmä menovanie dvoch jej členov (Mgr. A. I. a Ing. M. N.), ktorých menoval starosta obce, v čom vidí spochybnenú objektivnosť v rozhodovacej činnosti volebnej komisie v prospech kandidáta, ktorý ich do komisie určil.

Volebná komisia bola zostavená podľa zákona, chýbajúcich členov doplnil starosta tak, ako to ukladá § 14 ods. 2 zákona o voľbách do samosprávy obcí.

Starosta obce doplnil volebnú komisiu do požadovaného počtu po zistení, že politické strany nepredložili potrebný počet členov (t. j. najmenej päť).

Plnenie zákonom uložených povinností pri zostavovaní volebnej komisie zo strany starostu (primátora) nemožno spájať s jeho účasťou na slobodnej súťaži politických síl ako uchádzača o volebný mandát alebo s narušením neustrannosti tejto komisie.

Za narušenie volebného moratória sťažovateľ považuje rozdávanie knihy B. 1 – Dejiny obce do roku 1918, ktorá v úvode obsahuje aj príhovor starostu obce. Knihy mali byť rozdávané 28. a 29. novembra 2006. V dňoch 30. novembra a 1. decembra 2006 mali byť v obci predávané B. noviny číslo 5 – november 2006 (ďalej len „B. noviny“), ktoré propagovali starostu obce.

Z predloženej knihy vyplýva, že starosta obce sa v jej úvode prihovril čitateľom. Z obsahu tohto príhovoru však ústavný súd nezistil, že by daný text bol spôsobilý zasiahnuť do volebnej súťaže kandidátov na funkciu starostu obce a že by prezentácia knihy zasahovala do volebného moratória.

Pokiaľ ide o B. noviny, sťažovateľ predložil sedem čestných prehlásení občanov, z ktorých vyplýva, že 30. novembra 2006 si tieto noviny v obci zakúpili.

Z prehlásenia podnikateľky E. K. zo 4. decembra 2006 vyplýva, že „do predaja prevzala 50 ks týchto novín, z toho 44 ks predala 30. novembra 2006 a 6 ks zostalo ako remitenda“.

Z B. novín vyplýva, že obsahujú ciele jednotlivých strán a koalícií stanovené pre volebné obdobie samosprávy, ako aj fotografie a údaje o kandidátoch. Obsahujú aj rozhovor so starostom obce, ktorý mal byť uskutočnený 28. októbra 2006, a rozoberajú aj výsledky práce starostu za volebné obdobie. Z novín taktiež vyplýva, že prezentácia bola umožnená aj iným politickým stranám v koalícii v obci, tieto však túto možnosť nevyužili.

Totožný postup bol zvolený aj pri prezentácii cez webovú stránku obce na internete.

Prezentáciu knihy B. 1 – Dejiny obce do roku 1918 nemožno spájať s narušením volebného moratória, pretože sťažovateľ uviedol, že sa konala 28. a 29. novembra 2006, teda v lehote dlhšej ako je stanovená pre volebné moratórium v ustanovení § 30 ods. 11 zákona o voľbách do samosprávy obcí. Je prirodzené, že keď pri vydaní takejto publikácie priamo participuje obec, úvodné slovo má starosta (primátor). Takýto úvod slúži k prezentácii obce a taktiež jej predstaviteľa, čo však nemožno spájať s nezákonnosťou alebo neústavnosťou volieb do orgánov samosprávy obce.

Pokiaľ ide o distribúciu volebných programov publikovaných v B. novinách, nie je v príčinnej súvislosti so zisteným volebným výsledkom, keď volebný rozdiel v počte hlasov zvoleného starostu a sťažovateľa je 162 a distribuovaných malo byť 44 ks novín. Obsah tohto čísla B. novín reprezentuje aj politické názory iných zúčastnených kandidátov a nezasahuje hrubým spôsobom do slobodnej súťaže politických síl.

Dňa 2. decembra 2006 starosta obce mal byť spoluorganizátorom „vianočného trhu a príchodu Mikuláša“, čo sťažovateľ hodnotí ako porušenie volebnej kampane.

Sťažovateľom namietané konanie nemožno považovať za také porušenie zákona, ktoré by malo za následok záver o inom výsledku volieb a ktoré by viedlo plénum

ústavného súdu k vyhláseniu volieb starostu obce za neplatné. Nejde o hrubé, závažné a úmyselné konanie smerujúce k ovplyvneniu slobodnej súťaže politických síl.

Zo zápisnice miestnej volebnej komisie z 2. decembra 2006 vyplýva, že rozdiel medzi počtom platných hlasov odovzdaných v prospech zvoleného starostu (442) a počtom platných hlasov odovzdaných v prospech sťažovateľa (280) je 162 hlasov, čo predstavuje výrazný rozdiel pri počte platných hlasov (722) odovzdaných pri voľbe starostu obce.

Sťažovateľ namietal aj porušenie zákona pri sčítaní hlasov a postupe komisie pri oznamovaní vzdania sa jeho kandidatúry na poslanca obecného zastupiteľstva, čo dával do súvisu s 29 neplatnými hlasmi vo voľbe starostu obce. V súvislosti s tým podal aj trestné oznámenie.

Ústavný súd si zabezpečil vyšetrovací spis Okresného riaditeľstva Policajného zboru Trenčín sp. zn. ČVS: ORP-312/3-OSV-TN-2007, ako aj uznesenie Okresnej prokuratúry Trenčín (ďalej len „okresná prokuratúra“) sp. zn. 4 Pv 147/07 z 1. júna 2007 o zamietnutí sťažnosti podľa § 193 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku.

Z vyšetrovacieho spisu je zrejmé, že sťažovateľ 10. januára 2007 podal okresnej prokuratúre trestné oznámenie, ktoré bolo prijaté pod sp. zn. 4 Pn 2008/07. V oznámení namietal zloženie volebnej komisie a usmerňovanie voličov členom volebnej komisie J. S., ktorý mal upozorňovať, na to, kto sa vzdal kandidatúry na poslanca. Taktiež uviedol, že pri výkone volebného aktu mali voliči pristupovať po dvojiciach a ešte pred ukončením volieb mal byť do volebnej miestnosti privolaný zvolený starosta K. P.

Časť sťažnosti, v ktorej sťažovateľ namietal porušenie volebnej kampane, bola uznesením sp. zn. ČVS: ORP-3249/3-OSV-TN-2006 Sč dňa 5. decembra 2006 odovzdaná ústrednej volebnej komisii, vo zvyšnej časti podozrenia z prečinu marenia prípravy a priebehu volieb a referenda podľa § 351 ods. 2 písm. b) Trestného zákona 14. mája 2007 vyšetrovateľ trestné stíhanie zastavil z dôvodu, že skutok nie je trestným činom. Sťažnosť

proti tomuto uzneseniu okresná prokuratúra podľa § 193 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku uznesením z 1. júna 2007 zamietla pod sp. zn. 4 Pv 147/07.

Zo spisu vyplýva, že nedošlo ku konaniam tak, ako uvádzal sťažovateľ v trestnom oznámení a ako tvrdil aj v sťažnosti podanej ústavnému súdu.

Zo zápisnice miestnej volebnej komisie z 2. decembra 2006 vyplýva, že túto podpísali všetci členovia a zapisovateľ bez toho, aby vzniesli námietku proti priebehu volieb do orgánov samosprávy v obci.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde a sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. septembra 2007